

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmertetlen leveleket csak ismert keze k
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, május 5.

Van-e Magyarországon munkáskérdés? Eddig
biztathattuk magunkat azzal, hogy nincsen. Hiányzott
arra az alap, hogy a munkáskérdés akár legjogosultabb
alakjában jelentkezzen, melyben nem jelenti a fenálló
politikai szervezetek megdőlését, nem a társadalom egész
rendszerének felforgatását, hanem csak a megélhetés
jogát, a mindennapi kenyeret és a munkaerő kizsákmá-
nyolásának meggátolását.

Még nagy városaink is teljesen nélkülözik azt a
munkaproletariátust, melyet saját versenye rabszolgai
függésbe kényszerítene a tőke irányában. Ellenkezőleg
a múlt években beözönlött tőke, a felébredt vállalkozási
szellem, a fejlődésnek indult gyáripar mindenütt híjjával
voltak a kellő számú munkáskezeknek. A ki csak dolgo-
zni akart, megélhetett busásan, mert a munkást jól
fizették, e r e j é t ki nem merítették és módjában volt
az is, hogy vagyongyűjtés és szellemi képzés által hely-
zetét folyton függetlenebbé tehesse.

Igaz, közgazdasági viszonyaink rosszabbra fordul-
tak, a tőke megriadt, a vállalkozási szellem ellankadt
és a gyáripar pangásnak indult. De még nagyon távol
vagyunk attól, hogy a munkáskezek bősége képezze az
aggodalom tárgyát s hogy a dologra termett egyének
ezreit a kényszerített semmittevés és az éhség áldozataiul
kellene szánnunk. Hála istennek, a hazánkat ért gazda-
sági csapások és finansziális válságok következményei
természetesen csak legkisebb mértékben érik el, kik el-
lenükben legkevésbé volnának megvéde és kikkél a
napról-napra való megélhetést tennék kérdésessé.

Nem, a rossz pénzügyi és gazdasági helyzet legke-
vésebbé magyarítja meg azt, hogy fővárosunkban néhány
nap óta ezer és ezer munkás kenyelen a betevő falat
hiányról panaszkodni; hogy gyűlések tartásával, a
sajtóhoz, a parlamenthez, a kormányhoz intézett kíván-
ságokkal közöttünk jár a munkáskérdés kísértete. De
lehetne mondanunk, hogy hazánkban szervezett öszees-
küvés létezik a munkáskérdés mesterséges felidézésére.
egy öszeesküvés, mely magára vállalta az Internationale
titkos propagandáját, bárázzal a legkisebb öszees-
köttetésben sincsen és külsőleg a munkás törekvésekkel
ellenséges irányzatot jelent.

Nálunk a rend és vagyon képviselőinek egy része,
bizonyos hatóságok és bizonyos vállalatok erőlködnek
azon, hogy megteremtessék a társadalmi ellentét és
lángra lobbanjon az osztályok harcára. Valóban a leg-
kisebb veszélyrel fenyegettek azon bevallott munkásagi-
tátorok, kik nálunk is elsajátították a socialisticus világ-
boldogítás tervezeteit, sympathiákat tanúsítottak a pá-
risi commune iránt és izgató beszédekkel haranguiroz-
ták a munkások gyűléseit. Azok legfőleg arról tanus-
kodtak, hogy munkásaink azon biztosított és szabad
helyzetnek örvendenek, a melyben a politikai rajongá-
sok luxusát is megengedhetik magoknak és az álla-
mi kérdések megvitatására is nyílik alkalmuk. De hogy
az agitátorok tevékenysége ne veszzen el minden hat-
ás nélkül. segítségükre sietett a főváros főkapitánya.
Thaisz ur képzeltelen buzgósággal volt rajta, hogy a
munkások az állam és társadalom parainak, minden
jog és törvényen kívül állóknak látszassanak. Thaisz ur
minden áron be akarta bizonyítani, hogy a munkások-
nak a magyar alkotmány nem nyújtja az elemi szabad-
ságok egyikét sem, nem a szólás, nem az egyesületi,
nem a személyes szabadságot. Thaisz ur elkövette a
tőle telhetőt, hogy a munkások ne szerezhessék meg
békés uton a szellemi képzés és anyagi iparkodás gyü-
möléseit, de kocsmákban legyenek kénytelen megőlni
jobb törekvéseiket, elharácsolni fölösleges idejüket és
megtakarított filléreiket. Az a törvénytörés, mely kény-
telen volt fölmenteni a fölségsértéssel vádolt munkás
vezéreket, ugyancsak a legtöbb joggal ítéltetne volna el
Thaisz urat az államveszélyes izgatás címén. Valjon
Szapáry miniszter ur is örökölte-e elődjének botor
idioszinkrasiáját, hogy Thaisz kapitánynak segítséget
nyújtson a munkások művelődési egyesületeinek meg-
semmisítésében?

Hanem Thaisz urnak minden agitatori érdeme
sem bizonyult elégnek egy komoly munkásmozgalom

felszítására. Azért álcázott agitátoraink a legbizonyo-
sabb szerhez folyamodtak és szerencsés műveletekkel
létrehozták egész munkástömegek éhezését. A főváros-
ban h a t e z e r m u n k á s van most kenyér nél-
kül. És miért? Már megmondottuk, nálunk nem oly
általános a keresethiány, mely a munkásokat az éhség
karjaiba dobhassa; de mai lapunk híreiből is láthatta
az olvasó, hogy ugyanazon vállalatok, melyek oly sok
munkástól vonták meg a kenyeret, legújával hozták meg
az igeen munkaerőket. Az a h a t e z e r é h e z m i n d b e l -
földi, kiket mindenütt visszautasítanak, hogy hazáflan
jövevényeknek adjanak helyet. És a nemzetietlen fel-
adat teljesítésében elől járnak a magyar állam pénzén
létesített vállalatok. Így azután elmaradhatlan e siker
és lehet rövid időn veritabilis munkásmozgalmunk. A
külföldi becsődülő és a belföldi éhező munkásai együtt
járulnak hozzá, hogy Magyarország lehessen az Inter-
national főhadiszállása. Azoknak izgatás a kenyérök,
ezeknek meg nincsen kenyérök, és a változás követelése
a legnagyobb fogékonyságra talál annál, ki éhezik.

Am olyan munkásperekre kerülne azután a
dolog, melyeknek nem igen lehetne felmentés a régők.
ajánljuk törvénytöréseink figyelmébe, hogy a kellő hely-
keken keressék az izgatókat. Mezei Ernő.

A romániai vasúti csatlakozás ügyében az első
értekezlet, mint a „P. L.“-ban olvassuk, tegnap délben
tartott meg a pénzügyminiszteriumban; a tanácskozás-
ban a kormány részéről G h y e z y pénzügyminiszter és
gr. Z i c h y József közlekedési miniszter, az osztrák ál-
lamvaspálya részéről b. W o d i a n e r Móríc, gr. Szé-
csen Antal, gr. Zichy Henrik, Bresson vezérigazgató és
Engert advari tanácsos vettek részt. A tanácskozás, mely
csak előértekezlet jellegével bírt, pozitív eredményre nem
vezetett és ma folytatattatni fog.

A magyar delegatio hadügyi bizottsá-
g á n a k 7-es albizottsága jelenleg annak megvizsgálá-
sával foglalkozik, mennyiben felelt meg a közös hadügyér
a tavalyi magyar delegatio határozatának, melyet az a
hadiszállások kérdéséről hozott. Az albizottság
tegnap tartott előértekezletet ez ügyben, melynek eldön-
tése egyhamar nem várható, míg másrészt remélhető, hogy
a pozsonyi, gácsi és losonci posztógyárak ajánlatai mellett
a magyar posztógyáripar 40%-kal vehet részt a szállítá-
sokban. — A pénzügyi bizottság csütörtökön
este tart ülést, melyen az előadó jelentést tesz az 1871 és
1872-ki zárszámadások átvizsgálásáról.

— A pesti „Központi ellenzéki kör“ választmá-
nya rendkívüli ülést tart szerdán május 6-án, este 7 órakor.

A képviselőház VII. osztálya f. hó 7-én d. e. 10
órákor az országházban ülést tart.

Pomáz, máj. 3.

April 28 és 29-én éjjel nálunk fagy volt még pedig reggel 1/2 5
órákor a hőmérő — 4 fokra vált R. szerint. Tudósításommal azért
késsem, hogy a kárt valódi színében tüntessem el.
A szőlőkben a kár iszonyú, az 1866-ki fagyot fölülmúlja, oly
begtoldalak fagytak el, a hol ember emlékezet óta egy fagyott levél
sem volt. A léghuzam a l a p o s helyeket mentő leginkább, a mi a
száraz időjárásnak eredménye mert nem volt harmat lecsapás; — a
gyümölcsben nem sok a kár; a vetésekben nyomát sem látni a fagy
kárnak, az ősziek oly kár kapnak, a tavasziak gyönyörűk s
jó eső reményében ezekben helyezük bizalmunkat, — a tengerit és
burgonyát későn vetjük s így ki nem kelve bennök kár nem esett.
Május 2-án reggel 5 órákor hőmérő — 1 fokra vált R. u. s. o z
smét a laposokban, melyek 29-én megmaradtak, kárt okozott
a fagy. L u p p a P é t e r.

Nyiregyháza, május 2-án.

Múlt hó 29-én irt levelemben azt mondtam, „hogy a
szükséges mindennapi kenyérnek való megterem- e az
idén, az meg a jövő títka“, ma már nem titok, de szomorú
valóság, hogy vidékünknek anyai sem fog megteremni a
mit elvessen, május 2-ára viradóra a mező nálunk egészen
téli szint őlött, valóságos zuzmara volt, még a fákon is,
az idő merő, a fagyponon 2 fokkal alól állott, elfagyott
minden olyan gabona, a melyeknek kalásza már kin volt,
hogy mennyi kárt tett a fagy az olyan gabnanevényekben,
melyek még ki nem kalásztak, azt még nem tudni, a
repeze termés szintén nem ér semmit.

Es ezen kép nem nagyított, ez való.
Hogy más vidékein is így van s ez szegény sokat szen-
vedett hazánknak, azt abból lehet következtetni a mit pár
nappal ezelőtt közöltek a lapok az időjárásról minden vi-
dékéről a hazánknak.

Mi következik szegény nemzetünkre általában, ahoz
nem kell sok fejtörés, hogy kitaláljuk. — Tavaly még ter-
mett valami, legalább több mint a mennyire ez évben van
kitalásunk, tavaly még volt az előző évekről is valamink, a

mivel segíthetünk magunkon, az idén már ez sincs, szo-
moru kilátás a jövőre.

Habár kedvezőbb körülményeink voltak is a múlt
évben, az általános eladósodás mindazáltal oly mérvet ölt
lett ország szerte, hogy minden jó hazafi megdöbben veszem-
léte azt, a föld népe csinált adósságot adósságra a jövő
reményében, most e remények meg vannak semmisülve és min-
denki azt kérdezi a másiktól miből fizetjük adóságainkat,
miből fizetjük az adót, arra gondolni sem mer hogy miből
él meg, pedig ez az első mindenek felett.

Ily megrendítő körülmények között lehetetlen elfoj-
tanunk azon keserű vádat mely a volt miniszteriumot ter-
heli az öt támogató többséggel együtt, az annyit sürgetett
„független nemzeti bank — nem létesítése miatt“.

Ugy a volt, mint a jelenlegi miniszteriumot s pártját
felelősség terheli ezen helyrehozhatatlan bűnös mulasztás
miatt, valamint amiatt is, hogy az általános nyomoron se-
gíteni, minden sürgetés daczára mind e napig nem akart,
mert azt nem hiszem, hogy ha akart volna, ne tudott volna
segíteni.

Jóllehet, hogy a mostani ál-majoritás ezen bü-
nös mulasztásért nem vonja felelősségre az illető mi-
nisztereket, ezt jól tudom, de azt nem hiszem, hogy a
nemzet közvéleményét sikerüljön többször is úgy megham-
sítani, mint az a múlt választásoknál sikerült és pedig any-
nyival inkább nem, mert az ország nyomorainak enyhítése
nem csak egy párt töredék, de az összes nemzet olajtása,
mert a magyar független nemzeti bank létesítése ép ugy
szívén fektűt és fekszik ma is minden polgárának e hazá-
nak — mint az ellenzék férfainak, és azt nem fogja felej-
teni senki, hogy az összes nemzet forró óhajátának be-
töltésére még csak egy lépés sem tétetett sem a kormány
sem az azt támogató kormánypárt részéről.

Uraim! ott a hatalom polcán ne feledkezzenek el a
nyomorban sínylő népről, a nemzetről, ne feledkezzenek
meg az önöket fentartó oszlopról, mert ha az oszlop ösze-
roskadt önök is alázuhanának, s ki tudja mi történhetik az
alázuhanókkal.

Önálló nemzeti bankot a nemzetnek, és segélyt a
nyomor enyhítésére uraim addig míg nem késő. M. J.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése május hó 5-én.

Elnök: Perczel Béla. — Jegyzők: Wächter,
Szeniczey, Huszár, Mihályi. — A kormány részéről
jelen van Pauler igazságügyér.

A múlt ülés könyve felolvasatván, elnök jelenti,
hogy a bányaügyi bizottság megalakult, s
elnöke Szilágyi, s előadója Stoll.

Babes V. beadja a fehértemplomi keresk. testület
kérvényét, melyben a postavevények s egyéb közlekedési
iratokat két nyelven nyomatni kéri. Szőgyényi L.
az igazoló bizottság részéről beadja B a r t a l Gy. képv.
megbízó levelét. — H a r k á n y i Fr. a közp. bizottság
előadója beadja jelentését a marhavás megállítására von-
atkozó tjavaslat némely módosított szakaszairól.

A tengeri keresk. hajók lajstromozá-
sáról szóló tjavaslat 3-szor felolvasatván, vita nélkül elfo-
gadtatott.

Napirenden van a közjegyzői tja-
vaslat 54. §-ához beadott kettős módosítvány tárgya-
lása. — A közp. bizottság előadója rövid indokolásában
kijelenti, hogy a bizottság s a módosítvány első részét elfo-
gadta, a másodikikat ellenben nem.

Vidliczky J. homályosnak, érthetetlennek
tartja e szakasz egész szövegét s nem látás módot az or-
voslásra, mint ha az egész szakasz világos, szabatos szö-
vegezés végett ismételve visszautasították a közp. bizotti-
sághoz. — H o r á n s z k y N. nem osztja előtte szóló
aggályait s az 54. §-nak csak a.) pontját látja homályo-
snak, miért is indítványozza, hogy itt a „testvérek“ szó elé
„továbbá“, a „háztársak“ szó elé pedig „végre“ tétessék.
— P a u l e r kész Horánszky módosítványát elfogadni.
— J u s z t József e szakaszt visszautasíttatni kéri, hogy
annak a., b., és c., pontjaiban a közjegyzői közbelépés
harmadik személyek irányában kötelezőnek mondassék ki,
azt azonban nem érti, hogy mondhatja e szakasz érvényte-
lennek a közjegyző közbejötté nélkül házastársak vagy test-
vérek közt élőszóval kötött szerződéseket.

L á z á r Á. itt látna helyén, hogy tüzetesen szóljon
a ház a közjegyzői kényszer kérdéséhez; mert az e sza-
kaszban intonalt közjegyzői kényszer nem egyéb mint bő-
vebb kiadása a már egyszer elejtett tekkönyvi kényszer-
nek, miért is e szakaszt egyszerűen kitoröltetni javasolja.
— T a v a s z i E. szerint e szakasz jelen szerkezetében
a legnagyobb meghasonlást idézné elő a testvérek között.
Pártolja Justh J. nézeteit. — A l m á s s y S. az egész
szakasz törlesztését kéri, minthogy kellő számú képzett köz-
jegyző nélkül a kényszer kimondása bábeli zavart okozna.
— C s e m e g h y K. Just módosítványa értelmében szó-
lal fel.

B o n c s D. teljes lehetetlennek tartja, hogy roko-
nok közt az élőszóvali szerződések közjegyző közbejötté
nélkül érvényteleneknek decretáltassanak, ki lehetne azon-

les közgyűlésére.
ésre
igazgatóság.

RENDELŐ-INTÉZETÉBEN.
Post, ország-utca 15-ik szám a „Zrínyi“ vezér-
zett kávéház felett I. em. bemenet a lépcsőn. Naponta reg-
gel 7 óráig, délután 1 — 4-ig.
Városokba minden egyes betevő részére elküldtve.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik. (47-21)

ban mondani, hogy az ily szerződések harmadik szemé-
lyek irányában teljesen érvénytelenek és pedig ezt a roko-
nok közt kiállított váltókat illetőleg is alkalmazhatni ké-
ri. Így utja vágtatnak minden kijátszásnak. — W a h r m a n n
M. nem helyesli, hogy a rokonok közt kiállított váltók
csak közjegyzői közbejvetel mellett legyenek érvényesek
harmadik személyek irányában. Osztya Csemeghy nézetét.

Olvastatik a javaslat 111., 117 és 138. §§., melyek
közül a közp. bizottság a 111. és 138. §§-kat változatlanul
elfogadni ajánlja, a 117. §-hoz ellenben módosítást nyújt be.

V á r a d y G. megjegyzi, hogy a közp. bizottság itt tul-
ment hatáskörén, mert a ház a két előbbi szakaszt változatlan-
ul elfogadta s csak az utolsót utasította a közp. bizott-
sághoz, hogy azt a két előbbivel egybehangzólag szövegezze.
A közp. bizottság előadója a házszabályokra hivatkozik,
mely az értelemzavaró hibák utólagos kijátszását meg-
engedi. — P a c z o l a y J. a 111. és következő szakaszokat a
közp. bizottsághoz utasítatni kéri, hogy megállapítsák,
nem magyar okiratoknál ezek vagy hiteles másolatok ké-
peztek-e a bírói eljárás alapját? — P a u l e r ez okból a
visszautasítást szükségesnek nem látja.

N a g y Gy. pártolja Paczoly indítványát. — C s e m e g h y
é kérdést nem ide, de egy a bírói eljárást szabályozó
külön törvény keretében tartozónak mondja. — E l n ö k
a két előbbi szakaszra vonatkozó közp. bizottsági
jelentés mellőzésével egyedül a 138. §-ra vonatkozó
jelentés fölötti döntésre szólítja fel a házat. — P a c z o l a y
a y erre visszavonja mostan indítványát, a javaslat 3-ik
olvasásakor azonban be fogja azt nyújtani. — Szavazásnál
a többség elfogadja a közp. bizottság véleményét a 138.
§-ra vonatkozólag.

A napirend második tárgyát a v a s p á l y á k á l t a l o k o z o t t h a l á l vagy testi sértés iránti felelősségről és kártérítési kötelezettségről szóló törvényjavaslat képezte.

A közp. bizottság előadójának rövid indokolása után
H o r n Ede örül, hogy e javaslat a városligeti szeren-
cséslettség után elvégre a ház elé terjesztett. A javaslat
előleg szabatosnak találja, szerencsén azonban, ha inkább
praeventív, mintsem repressív irányban intézkednek az
igazságügyér s ha a jelen törvény inkább a biztonság nö-
velését, mintsem a balesetek számának megszorítását tar-
taná irányadónak. Nem szeretné, ha a vaspályatársulatok
életbiztosítások által kivonhatnák magukat a pénzbírságok
fizetése alól s kívánja, hogy inkább a társulatok vezetői
tagjait sújtsa a felelősség, mint alárendelt személyeket, ne
mint a városligeti esetben, hogy csak ily alárendelt egyé-
nek lőnek elítelve. — P a u l e r igazságügyér kifejté-
sét, hogy azok kárpótlásáról, kik vaspályákon testi sértést
szenvednek, gondoskodik a javaslat civilis részében, ami
pedig a kriminalis részt illeti, erről a büntető törvénykönyv
intézkedik, végül a sértések miként leendő gátlása más
szakminiszter ressortjába tartozik.

L á z á r A. a jelen javaslat intézkedése a gőzhaj-
ozásra is kiterjesztetni indítványozza. — I v á n k a Imre
Horn érveléseire válaszol. Szerinte magoknak a vaspálya
társulatoknak áll leginkább érdekében a szerencsétlensé-
gek meggátolása és elhárítása. — A szerencsétlenségek
esetére való életbiztosítást a vaspálya-társulatoknak meg-
engedhetők véli. — C s e m e g h y L. mint rendes-
sen, most is Angliára hivatkozik s bizonyítani igyekszik,
hogy a vasuti baleseteket kikérülni teljes lehetetlen, mivel
azonban a balesetek lehető száma szorítását óhajtja, elfo-
gadja a javaslatot. — C s e m e g h y a törvényjavaslatot
védi.

Ezzel az általános vita befejeztetvén a czím vita nél-
kül elfogadattatott. Az 1. §-nál I v á n k a Imre Csernátóy
hivatkozásával szemben megjegyzi, hogy az angol vasutak
el vannak a magán utaktól zárva, míg a magyarországiak
kat mindenfelé utak szelik át s nálunk nemcsak a paraszt-
ság, de az intelligens osztály is baltákkal veri fel a
zársorompokat s elkergeti a vasuti öröket is. (Nagy zaj.)
Szónok ez állítását okmányokkal is kész igazolni. Ily es-
etben pedig a felelősséget mindig magára a vasuti társulatra
hárítani nem lehet.

N a g y György visszautasítja Ivánka azon állítását,
hogy a magyar intelligencia elég barbár baltákkal, fejszék-
kel támadni meg a vasutakat. — C s e m e g h y L. megjegyzi,
hogy Angliában csak városokban vannak a vasutak
szorosan elzárva, de mindemellett ott is fordulnak elő bal-
esetek. A mi pedig a visszaéléseket illeti, vannak, ugymond,
nemcsak magyar, de vannak német, angol és francia
betyárok is. A felelősséget illetőleg, ennek nézete
szerint mindig azt kell terhelné, a ki kéznél van. — H o r n
Ede a s z k y N. nem helyeslelheti, hogy kéznél levő har-
madik személyek tételesen a baleseteknél felelősekké. —
Az eredeti s.öveg fogadtatott el.

A 2-4. §§ változatlanul elfogadtatnak. Az 5. §-t
W a h r m a n n M. elhagyandónak véli, minthogy ez
által csak a perviszketeg nyér tápanyagot. Inkább a bírói
ítéletekben kell kimondani, hogy a viszonyok változtával a
büntetés mellőztetik vagy módosítottatik. — N e m e s e
szakaszt meghagyatni kéri, mert nem lehet előre tudni,
minő viszonyok merülhetnek fel. — P é c h y T. jogi szem-
pontból a szakasz elhagyását ajánlja; mert a sértés idő-
vel vagy halállossá lesz, vagy meggyógyul s ehez képest
kell a kárpótlást mindenkor megszabni. — L á z á r A.
a szakasz meghagyása mellett nyilatkozik. — A szakasz a
többiekkel együtt változatlanul hagyatván a javaslat el-
fogadtatott.

Utolsó tárgy volt a v á l t ó h a m i s i t á s elleni
eljárásról szóló t j a v a s l a t, mely általánosságban úgy,
mint részleteiben rövid vita után elfogadtatik.

E l n ö k jelenti, hogy holnap sem országos sem
osztályülés nem fog tartatni, holnapután szintén csak rövid
ülés lesz a ma elfogadott két javaslat 3-szori olvasása
végett.

Közelebbi ülés pénteken. Napirend: A honv. minisz-
teri palota építéséről s a középtanodai oktatásról szóló
javaslatok. — Ülés vége 2 órakor.

Az országos iparegyesület gyűlése.

— Május 1-én. —

Május elsőjén harmadik ízben gyűltek össze az ipar-
egyesület tagjai határozandók a vámszövetség fölött. Vasár-
nap tudósításunkban közöltük a gyűlés eredményét, ma
annak érdekesebb részéről fogunk referálni. A tanácsko-
mány elnöke H o r n Ede 1/6-kor megnyitva a gyűlést
jelenti, hogy a múlt keddi ülésen az általános vita befejez-
tetett, s most csak az egyes javaslatokat kísérő zárbeszé-
dek vannak hátra. A multkor 4 javaslatot hozott Ráth
Károly még egy 5-iket is szándékozik beadni, s azért kéri
a gyűlést, hogy ez új javaslatot szavazás alá bocsássa-e, s
megadja-e Ráthnak a zárbeszéd jogát? Miután e kérdé-
sekre a gyűlés igennel válaszolt, Horn azt az indítványt
teszi, hogy mivel a benyújtott 5 javaslat két csoportra osz-
lik, t. i. a vámszövetséget és a független vám területet kí-
vánóra, határozzon először a gyűlés a fölött, vajon a függet-
len vámterületet, vagy a vámszövetséget tartja-e helyes-
nek? s miután ebben határozott, úgy vegye részletes tár-
gyalás alá azon javaslatokat, melyek a gyűlés határozatá-
val összhangban állnak (helyeslés).

A zárbeszédet sorát M u d r o n y Soma kezdte
meg. Beszédében mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy szá-
mitásainál a tavalyi igen csekély forgalmi évet véve mérték-
ül számította ki a husz millió jövedelmet, sőt még a
mult évnél csekélyebb forgalmi évben is meg van számi-
tásai szerint a husz millió. A mostani vámszövetség által
el vonva a háza az államnak legnagyobb jövedelmi forrása,
melyre pedig tudjuk, hogy mily roppant szüksége volna
annak, s a szükségletet most a direct adókból kell fedez-
ni. Azt mondta Galgóczy, hogy a védvám leendő jövedel-
m. mostan úgy is Magyarország fizetné meg. Igen, csak-
hogy a mostani vámjövédelmet is mi fizetjük, csakhogy
nem a magyar állam kincstárába, hanem Ausztriába. Nem
közönyös az, hogy a polgár miből és miként fizeti az ál-
lamnak az adót, mert a hol pénz nincs, ott adót szedni
nem lehet; ott kell tehát szedni, a hol van, ha indirect
uton, hát legyen; s az indirect adók nem legmegvetendőbb-
bibe a vámadó. Meg a vám utáni adószedés sokkal elő-
nyösebb is, mint a termények megadóztatása, mert a vám
a kész cikketek adóztatja meg, míg a direct adó a termé-
nyeket, a dolgokat, melyek még nem készek, melyek ugy-
szólván csak csirájukban vannak. Kautz is elismerte az
indirect adókra, hogy a mostani rossz adórendszer össze-
függésben van a fenálló vámszövetséggel, Mudrony azt
állítja, hogy a direct adók összefüggésben vannak ezzel,
mert mind a direct, mind az indirect adók összefüggő
rendszeres egészet képeznek, miután elég indirect adó
mellett a direct adókat le lehet szállítani. Két év óta nem
történt semmi javítás a direct adózás terén, s miért? mert
a képviselőház nem rendelkezhetett az indirect adók felett;
nem volt hatalmukban ezeket emelni, tehát nem szállít-
hatták le az amozokat. Ausztria és Magyarország közt érde-
kellentét van az indirect adózás terén, melyben ez utóbbi
zsákmányoltatik ki. Ausztriának 106 millió az indirect
adó jövedelme, Magyarországnak csak 40 millió, holott a
népesség aránya szerint ez utóbbira 65 millió esnék. Ha
Kautz elismeri azt, hogy a két ország összes indirect adó-
jövédelme a népesség aránya szerint legyen elosztva, akkor
ő is eljál a független vámterületről.

Azt mondták itt e gyűlésben némelyek, hogy Ma-
gyarország legyen iparos állam, míg mások a mezőgazd-
sáttól várják annak felvirágzását. Hogy iparos állam
legyen-e hazánk vagy termelő, e kérdésnek a jelen visz-
nyok közt nincs értelme. Magyarország nem lehet a jövő-
ben is pusztán termelő állam, csupán mezőgazda, mert így
nem lesz képes elviselni azon terheket, melyeket magára
vállalt. (helyeslés) És van még ezeken kívül egy igen fon-
tos érv, mely Magyarországnak iparos állomása létele mel-
lett szól. E s z a k a m e r i k a i z s i r r a l, a r g e n t i n i
g y p p j u v a l, a u s z t r á l i a i b u z á v a l n e m v e r s e n y e z h e t ű n k. De szükségünk van
az iparra más szempontból is. A mezei munkával foglal-
kozó nép nem szaporodhatik úgy mint az iparos, mert ez
kisebb területen megélhet, mint amaz. S jaj lesz nekünk
akkor, ha nem mi, hanem a körülöttünk levő népek lesznek
iparosokká. — Ne haragitsuk magunkra Ausztriát, mondta
Kautz, mert az nyers terményeinknek első és legfőbb fo-
gyasztója, a nyers terményeknek pedig annál nagyobb
árak van, minél közelebb van a piac! Ez tökéletesen
igaz, de ha az a piac még közelebb, itt nálunk volna,
még jobb áron adhatnák el nyers terményeinket (éljenzés).
Igaz az is, hogy Magyarország hivatalosan termelő állam
lenni, de tagadja, hogy ez az egész országra állana. Az al-
föld bizonyos, hogy soha sem lesz iparüző, de kell, hogy
az legyen a felvidék, meg Erdély, meg egyáltalában a he-
gyes vidékek. E vidékek épen az iparüzésre vannak hi-
vatva, s reméli azt, hogy az itt lakozó népekből lesznek
oly iparosok, mint Európában sehol. Gerlóczy azt mondta,
hogy várjuk meg, míg képzett iparosaink és fejlett iparunk
lesz s akkor hozzuk be a védvámot, de ez ellenvetésre ki
ne vetné vissza azt, hogy akkor már n e m k e l l a v é d v á m,
mert ezt épen az ipar fejlesztésére kell felállítani. —
Korizmicus azt mondá, hogy a vám csak eszköz, melylyel
az állam megadóztatja a polgárokat, mint hajdan a rabló-
lovagok a birtoknokn átmenő kereskedőket. Azt hiszi, hogy
az államadókat ilyen színben tüntetni fel, nem esélyes
dolog.

Takarékossági szempontból is ajánlatos a védvám.
Polgárságunk ugyanis nagyon hajlandó külföldi csecebe-
cséket vásárolni, melyeknek ha a vám miatt nehezebben
lesznek behozhatók bizonyára nem lesz olyan keletjük.
Nem áll Galgóczynek azon ellenvetése, hogy Ausztria nem
veszi nyers terményeinket ha felállítjuk a védvámot; nem
áll azért, mert a magyar nyerstermények a legolcsóbbak
egész Európában, s ha Ausztria Oroszországból vagy Len-
gyeországból veszi nyersterményeit, akkor drágább lesz az
élet Bécsben mint Berlinben vagy Párisban is. Azt mondá
Kautz, hogy ha igaz volna az, hogy pénzünk mind Ausz-

triába özőnlük akkor már rég koldusok volnánk. Figye-
lembe kell azonban venni Kautznak, hogy a most fenforgó
körülmények csak 7 év óta existálnak. Azelőtt nem volt
általános szükséglet a bécsi iparcikk, a bécsi ruha, butor
stb. még a fővárosban sem, míg most a vidéken is az. Igaz,
hogy még nem vagyunk koldusok, de nem sok
h i j a, hogy azok legyünk. Ott van a roppant deficit, a
pénzhiány minden téren, a vidéki kereskedelem, mely
nagygyűrt megbukott, vagy bukófélben van, birtokosaink
állapota, kik 70—80%-es b e t á b l á z o t t kölcsönökre
vannak szorulva.

Felelt azután még Kautz azon ellenvetésére, hogy a
védvám vámháborút okoztunk és Ausztria közt, ez
szerinte nem fog bekövetkezni, mert az egész ügy, békés
uton alkudozva fog megoldatni. Széchenyit is citálták a
közös vám mellett, de ugymond, Széchenyi nem írhatta elő
Magyarország közgazdasági politikáját évszázadokra, s
Magyarországot gazdagnak és hatalmasnak akarta s ez
csak a védvám, a független vámterület mellett lehet. —
Ajánlja elfogadni az általa benyújtott határozati javaslatot.

G a l g ó c z y személyes kérdésben kérvén szót, ki-
nyilatkoztatta, hogy sok oly dolgot tulajdonított neki Mu-
drony, a mit ő magának el nem ismerhet. A mult gyűlésen
mondott beszédét az „Ellenőr“ közölte egész terjedelmé-
ben, s ő csak azt ismeri el magának, a mi abban van
mondva.

Ugyanily értelemben nyilatkozik G e r l ó c z y
Gyula és kijelenti egy kissé élesen, hogy szavainak ez „el-
ferditése“ ellen nyilvánosan fog tiltakozni.

Következett határozati K a u t z Gyulának a zárbeszéd
az általa benyújtott határozati javaslat mellett, ő azonban
ki akarván hallgatni még a többi a független vámterület
mellett szónoklókat is utóljára akar maradni; de ebbe
F r o m m Antal, a kinek — Kautz elmaradván — szólni
kellene, nem egyezik bele, mert, ugymond, ő Kautz érveit
előbb hallani akarja. Elmaradnak tehát mindketten ké-
sőbbre és átadják a szót.

K ö r ö s i Józsefnek. Körösinek valóban nagyszerű be-
szédjéből kiemeljük a következőket: Nagy baj, hogy egész
existenciánk a felhőkötől és időjárástól függ. Fagy, száraz-
ság, nem csak hazánkban szokott lenni, és mégis halljuk-e
azt, hogy egy éjszakai fagy vagy egy száraz május, tönkre
tett volna Európában valamely országot. Nem, ezt csak
mi magunkon tapasztaljuk. S mi ennek az oka más, mint
az, hogy csupán a föld után élünk. Nálunk a népességnek
csak 3%-ka iparos, míg pl. csak Ausztriában is a lakosság
22%-ka az. Maga ez a körülmény is elég sürgető arra, hogy
iparunkat emeljük minden áron. — A buzában és rozsban
a mit most kiküldünk, földünk termő erejét küldjük kül-
földre, s lehet hogy egy pár század év múlva úgy járunk,
mint Mesopotamia, mely szintén virágzó tartomány volt egy-
kor, mig most pusztá. Nem kell-e magunkat előkészíteni
e talán ránk várakozó sorsra? Iparunkat kell emelni,
emelni a mezőgazdaság rovására is. mert az ipar nálunk
a cultura — több, a lét kérdése, s ez előtt meg kell hajolni
a mezőgazdaságnak. Hogy fennmaradhassunk erre a vagy-
nosság mellett kettőre van szükségünk: hogy elég számmal
legyünk el, hogy kultur nép legyünk. Tény az, hogy földmives
nép nem szaporodhatik fel annyira soha, mint az iparüző,
erre csak Cseh és Erdélyországot hozza fel példának. Mind-
kettőnek területe körülbelül 1000 négyzetgö mfd. és lakos-
sága Csehországnak 5 millió, Erdélynek pedig csak 2 mil-
lió. Erdélyben van 800,000 iparos, Csehországban pedig
van 1 millió 500,000. (zárjelben mondja, hogy Erdélyben
van 4000 tanító Csehországban pedig van 9700). — Min-
denütt egész Európában — kivéve tán Schweizot — a hol
fejlődött ipar van, úgy fejlődött az, hogy fejlesztették; (he-
lyeslés) de mi nálunk a fejlesztésre nincs más mód mint a
védvám. Nem a hitel, sem az iparmuzeum, sem az iparosít-
kolák nem teremtik meg a magyar ipart, erre csak két
eszköz képes az áttelepítés, a másik a védvám.
Ha alkalom van, mindkettőt meg kell ragadnunk, de elég
lesz egyelőre a védvám. Ha igaz az, hogy a védvám káros,
hát akkor miért nem rontják le az osztrák védvámot is? mert
ha lerontanák lát megnélne az angol és francia ipar az
osztrák meg a cseh és morvaipart, a minthogy megölik ezek
a miénket, ha védvámot nem állítunk ellenök. Ajánlja ja-
vaslatának elfogadását.

K a u t z Gyula zárbeszédéből közöljük a következő-
ket: Ő nem látja eléggé hangsúlyozva a vita folyamában
azt, hogy fentartassék-e az a vámszövetség úgy a mint van
vagy pedig módosítsa. Kéri, hogy vajon egyszerre ugrott-e
elő az a mostani vámhelyzet. Ő nem hódolója a tekinté-
lyeknek, de — ugymond, mégis illő, hogy figyelembe
vegyük azokat, a kik e rendszert előkészíték. Furcsának
tartja, hogy e két országról, mely századok óta kölcsönös
jóbárátságban (k ö z b e k i á l t á s o k: nagyon jó barát-
ságban) és érintkezésben éltek egymással, most azt állítják,
hogy a kettő közül az egyik a másikat kizsákmányolja.
És idézi Horváth Mihályt ki ez érintkezést igazolja, Szé-
chenyit, ki „Stádium“-ában azt mondja, hogy e két ország
egy mára van utalva, Kossuthot, ki Fényes Elek lapjában
ugyanily szellemű cikketeket íratott. Hivatkozik Trefortra,
Csengerire, Lónyayra, Dessewffy Emilre, kik a mostani váms-
szövetséget előkészítették. — Egy óránál tovább tartó be-
szédeben azt hangsúlyozza, hogy a magyar iparnak nem
kell sem pártfogás sem védelem, miután az úgy is fel fog
virágzni. Különösen szemrehányást tesz Körösinek, hogy
Széchenyi elveitől eltért, mire azonban Körösi azt felelte,
hogy Széchenyi ellensége volt a zsidómancipációnak is, s
mégis nem hiszi, hogy maga Kautz híve volna Széckenyi-
nek e tekintetben.

H o r n Ede felszólítja ezután a hátralevő szó-
nokokat, hogy álljanak el a szótól, miután így a vitának
ma sem lesz vége; indítványozza, hogy szavazzanak a fö-
lött, vajon elfogadják-e a külön vámterületet vagy nem, s
azután vegyék tárgyalás alá az egyes javaslatokat. Hosszas
vita után végre általános szótöbbséggel elfogadtatik a füg-
getlen vámterület, s az egyes javaslatok részletes tárgya-
lásául a jövő kedd május 8-ka tüzetik ki, mikorra azonban

új elnököt is kell választani
kijelentvén, hogy ő nem pár-
nek, tehát az a fölötti tárgy

A magyar tudomá

este 5 órakor tartott gyűlése
történelmi bizot-
nek mult évi mű-
feladata lévén a magyar t-
közvetenni, e feladatának a-
felelt. Nem csak a hazai, de
a hozzáférhetőket átkutatták
levéltárakban vizsgálta át a
kat. Átvizsgáltattak ezen k-
Borghese család római levél-
levéltár, mely vizsgálatok e-
már közzétette, részint legk-
spanyol levéltárakat a mosta-
átvizsgálni, mihelyest azon-
fogja nézni Fraknoi Vilmo-
az olasz levéltárakon kívül a
szári levéltárak, és még ez-
szági megyei és családi levél-
kolozsvári muzeum, veresvári
tatások számos és fontos ere-
a monumenták 3-ik és 4-ik-
annyival inkább, mert a kö-
ébredtve, kivált az olaszor-

A mult évi kutatások e-
feldolgoztatni. Az I. rész dip-
korából, feldolgozva Venczel
diplomatai emlékek Zsigmond
szintén Venczel által feldolgo-
emlékek I. Mátyás király ur-
zandó Szilágyi Sándor és br-
rész a Jagellók korából fenn-
máznai, melyeknek ki által va-
intézkedtek.

A második felolvasást
velező tag tartotta a z e g-
és a török mara-
A felolvasó Eger várának Do-
vételét tanulmányozta az ere-
zit egy pár nap és évszámra
a német történetírők azon h-
lyike 1667 dec. 7-én, mások
a várat, holott az dec. 12-én
maig meglevő feladási török
bizonyít az is, hogy az egri-
meg, mint a vár visszafoglal-
ellen, hogy Eger visszavétel-
volna, mivel a vár ostromába
vettek részt, mint a németek

A törökök a vár feladá-
lők azok, kik Egerben mara-
kében használhassák. És esa
600 török, kiknek maradéka
mi czéllból maradtak itt ez-
őrségül, hogyha majd hitsors-
várat visszafoglalni segítsék.
litják. Tény az, hogy az ott-
kedtek és némely egri család
A kikeresztelkedésről felo-
anyakönyv maradványait,
többnyire török nevei is fel-
csak új nevek említették
epithetonnal. A megkereszt-
ket vettek fel, azonban né-
hogy igen sok törökös hangz-
ben, mint: Ali, Bajza, Basa,
csár stb. — A felolvasót me-

A harmadik felolvasá-
„A középtanodák
felolvasó sajnálattal említi
ügye, mely ép most volt fels-
vert a sajtóban és közeletbe-
tatási miniszter által az orsz-
beterjesztett statisztikai adat-
tanodák jelenlegi állapotára
tünk, hogy a gymnasiumok
mennyiben az utolsó évben
zők száma jóval nagyobb vo-
De tavaly nagyobb s z-
vissza, éretlennek találtat-
gymnasiumok javulását nem
Teljes és kimerítő statisztiká-
dának még nincs, s az épe-
bár az eddigiek terjedele-
lesz pedig teljes ez sem azé-
szét nem lehetett rábírní,
adatokat beküldötték volna.
csinálni nem lehet.

TAVI

Keeskemét, máj.

eredeti távirata.) Mult éjj-
esőnk volt. A fagy által o-
millióra tehető.

Bécs, máj. 5. (Képvis

illető interpellációra válaszo-
ter, hogy a kormány öröme
hogy a reichsrath elnapolás
lásponjtját a pénzváltással
bedése és az azzal járó pa-
nak: részint az értékpia-

koldusok volnánk. Figye-
zünk, hogy a most fenforgó
istátnak. Azelőtt nem volt
székek, a bécsi ruha, butor
most a vidéken is az. Igaz,
koldusok, de nem sok
van a roppant deficit, a
vidéki kereskedelem, mely
kőfőben van, birtokosaink
táblázott kölcsönökre

azon ellenetése, hogy a
tünk és Ausztria közt, ez
mert az egész ügy, békes
Széchenyit is citálták a
d, Széchenyi nem írhatta elő
politikáját évszázadokra, s
hatalmasnak akarta a sz
terület mellett lehet. —
nyújtott határozati javaslatot.
és kérdésben kérvény szót, ki-
dolgot tulajdonított neki Mu-
nem ismerhet. A mult gyűlésen
közölte egész terjedelmé-
magának, a mi abban van

nyilatkozik Gerlóczy
esen, hogy Szavainak ez „el-
g tiltakozni.

sz Gyulának a zárbeszéde
i javaslat mellett, ő azonban
bi a független vámtérület
ra akar maradni; de ebbe
Kautz elmaradván — szőlő
ert, ugyanod, ő Kautz érveit
adnak tehát mindketten ké-

osinek valóban egyszerű be-
zöket: Nagy baj, hogy egész
járásától függ. Fagy, száraz-
sott lenni, és mégis halljuk-e
egy száraz május. Tökre
ely országot. Nem, ezt csak
mi ennek az oka más, mint
tünk. Nálunk a népességnek
Ausztriában is a lakosság
ny is elég sürgető arra, hogy
n. — A buzában és rozsban
k termő erejét küldjük kül-
zárad év mulva úgy járunk,
virágzó tartomány volt egy-
ell-e magunkat előkészíteni
ra? Iparunkat kell emelni,
ra is, mert az ipar nálunk a
s, s ez előtt meg kell hajolni
amaradassunk erre a vagy-
ségeink: hogy elég számmal
tünk. Tény az, hogy földmives
nyira soha, mint az iparúzó,
köz hozza fel például. Minda-
000 négyzögöf. és lakos-
Erdélynek pedig csak 2 mil-
baros, Csehországban pedig
en mondja, hogy Erdélyben
n pedig van 9700). — Min-
véve tán Schweizot — a hol
t az, hogy fejlesztették: (he-
tésre nincs más mód mint a
iparüzem, sem az iparosít-
agyar ipart, erre csak két
építés, a másik a védvám.
megkell ragadnunk, de elég
az az, hogy a védvám káros,
a az osztrák védámat is? mert
angol és francia ipar az
part, a minthogy megölik ezek
állitunk ellenök. Ajánlja ja-

edéből közöljük a következö-
nyozva a vita folyamában
ámszövetség úgy a mint van
ogy vajon egyszerre ugrott-e
nem hódolója a tekinté-
s illő, hogy figyelembe ve-
szert előkészíték. Furesának
ely századok óta kölcsönös
l tások: nagyon jó barát-
ymással, most azt állítják,
a másikat kizsákmányolja.
ez érintkezést igazolja, Szé-
t mondja, hogy e két ország
t, ki Fényes Elek lapjában
atott. Hivatkozik Trefortra,
y Emilre, kik a mostani vámt-
Egy óránál tovább tartó be-
y a magyar iparnak nem
n, miután az úgy is fel fog
ányást tesz Kőrösinek, hogy
azonban Kőrösi azt felelte,
a zsidó emancipációnak is, s
autz hive volna Széchenyi-

ja ezután a hátralevő szó-
től, miután így a vitának
za, hogy szavazának a fő-
n vámtérületet vagy nem, s
egy-egy javaslatokat. Hosszas
bséggel elfogadtatik a füg-
javaslatok részletes tárgya-
tuzetik ki, mikorra azonban

uj elnököt is kell választani, mert Horn most lemondott,
kijelentvén, hogy ő nem pártolója a független vámtérület-
nek, tehát az a fölötti tárgyalást nem is vezetheti.

A magyar tudományos akadémia május 4-én este 5 órakor tartott gyűlésén Toldy Ferencz olvasta fel a történelmi bizottság jelentését e nek mult évi működéséről. E bizottság feladata lévén a magyar történelem emlékeit kutatni és közzétenni, e feladatának a mult évben becsületesen megfelelt. Nem csak a hazai, de a külföldi levéltárak közül is a hozzáférhetőket átkutatták. Így Óvári Lipót a nápolyi levéltárban vizsgálta át a hazánkra vonatkozó okmányokat. Átvizsgáltattak ezen kívül a modenai levéltár, s a Borghese család római levéltára, s még több olasz városi levéltár, mely vizsgálatok eredményeit a társulat részint már közzétette, részint legközelebb közzé fogja tenni. A spanyol levéltárakat a mostani háboru miatt nem lehetett átvizsgálni, mihelyest azonban lehető lesz, azokat is át fogja nézni Fraknoi Vilmos akad. tag. Átvizsgáltattak az olasz levéltárakon kívül a szent-pétervári és bécsi császári levéltárak, és még ezeken kívül számos magyarországi megyei és családi levéltárak, mint a budai kamara, kolozsvári muzeum, veresvári Rákóczy levéltár stb. E kutatások számos és fontos eredményei lehetővé tették, hogy a monumenták 3-ik és 4-ik kötetét a társulat kiadhassa, annyival inkább, mert a közkíváncsiság is igen fel van ébresztve, kivált az olaszországi kutatások eredményeire.

A mult évi kutatások eredményei 4 részben fognak feldolgozotni. Az I. rész diplomatai emlékek az Anjouk korából, feldolgozva Venczel egyetemi tanár által. II. rész, diplomatai emlékek Zsigmondtól I. Mátyás király idejéig szintén Venczel által feldolgozandó. III. rész, diplomatai emlékek I. Mátyás király uralkodása idejétől, feldolgozandó Szilágyi Sándor és br. Nyáry Albert által. A IV. rész a Jagellók korából fennmaradt emlékeket fogja tartalmazni, melyeknek ki által való feldolgoztatásáról még nem intézkedtek.

A második felolvasást Balácsi Ferencz levezető tag tartotta az egri vár feladásáról és a török maradványokról Egerben. A felolvasó Eger várának Doria és Caraffa által való megvételét tanulmányozta az eredeti forrásokból. Helyre igazít egy pár nap és évszámra vonatkozó adatot, többek közt a német történetírók azon határozását, hogy azok néme-lyike 1667 dec. 7-én, mások dec. 9-én feladottnak állítja a várat, holott az dec. 12-én adatott fel, mint az a még maig meglévő feladási török okmányból kitünik. E mellett bizonyít az is, hogy az egriek ma is a dec. 12-ét ünneplik meg, mint a vár visszafoglalásának napját. Tiltakozik az ellen, hogy Eger visszavétele csupán a németek érdeme volna, mivel a vár ostromában a magyarok ép oly számmal vettek részt, mint a németek.

A törökök a vár feladásakor kikötötték, hogy közlök azok, kik Egerben maradtának, minden birtokaikat békében használhassák. És csakugyan ott is maradt mintegy 600 török, kiknek maradványai még most is ott élnek. Hogy mi czéleből maradtak itt ezek nem tudni, némelyek szerint örszégül, hogyha majd hitsorsosaik dolgai jobbra fordulnak a várat visszafoglalni segítsék. Ezt azonban a Jezsuiták állítják. Tény az, hogy az ott maradt törökök megkereszteltek és némely egri családok még ma is törökös nevéket. A kikeresztelkezésről felolvassa az a korból fennmaradt anyakönyv maradványait, hol a „neochristianusoknak“ többnyire török nevei is fel vannak említve, néha azonban csak új nevéik említettik turcsu vagy turca epithetonnal. A megkeresztelt törökök többnyire új neveket vettek fel, azonban némelyek megtartották azt, úgy hogy igen sok törökös hangzású nevet találni ma is Egerben. mint: Ali, Bajza, Basa, Csauz, Hamza, Hasszán, Janicsár stb. — A felolvasót megéljenzették.

A harmadik felolvasást Barsi József tartotta „A középtanodák statisztikájáról.“ A felolvasó sajnálattal említi meg, hogy a középtanodák ügye, mely ép most volt felszínen oly csekély hullámokat vert a sajtóban és közéletben. Ezután felolvassa a közoktatási miniszter által az országgazdálkodás elé annak idejében betervezett statisztikai adatokat a gymnasiumok és reál-tanodák jelenlegi állapotáról. A felolvasott számokból kitünik, hogy a gymnasiumok állapota valamivel javult, a mennyiben az utolsó évben az érettségi vizsgára jelentkezők száma jóval nagyobb volt, mint a fentebbi években. De tavaly nagyobb százzal a lelk a utasítottat vissza, éretlennek találtatván, mint azelőtt, s azért a gymnasiumok javulását nem lehet egész biztosan állítani. Teljes és kimerítő statisztikája a magyarországi középtanodáknak még nincs, s az épen sajtó alatt levő sem lesz az, bár az eddigieket terjedelemben jóval meghaladta; nem lesz pedig teljes ez sem azért, mert a hatóságok nagy részét nem lehetett rábírní, hogy a készítéséhez szükséges adatokat beküldötték volna. Adatok nélkül pedig statisztikát csinálni nem lehet.

TAVIRATOK.

Kecskemét, máj. 5. (Az „Egyetertés“ eredeti távirata.) Mult éjjel több óráig tartó jótékony esőnk volt. A fagy által okozott kár legkevesebb egy millióra tehető.

Bécs, máj. 5. (Képviselőház.) A pénzválságot illető interpellációra válaszolva kijelenti a pénzügyminiszter, hogy a kormány örömmel felhasználja ez alkalmat, hogy a reichsrath elnapolása előtt még egyszer kifejtse álláspontját a pénzválsággal szemközt. A fogyasztás kevesbedése és az azzal járó pangása egyes termelési ágaknak: részint az értékpiazi válság visszahatása, részint

a többszöri rosz aratás következménye; és az által lényegesen terhesebbé vált, hogy messze terjedő külföldi forgalmi területek hasonló kedvezőtlen gazdasági viszonyok balsorsában osztoznak velünk. Az államhatalom rendelkezésére álló eszközök nem képesek azon válságot megszüntetni, mely annyi különböző okok összetöröléséből származott. A mennyiben az állam beavatkozása különösen a hitelnyújtás növelése és az építkezés elősegítése által lehetséges volt, az megtörtént a reichsrath közreműködésével.

A kormány folytonosan igyekszik a törvényesen jóvá hagyott vasutépítések és állami építkezéseket mielőbb teljesíteni. Ha azonban várakozás ellenére a munkatevékenység megakadása nagyobb arányokat öltene, a kormány a körülmények által parancsolt minden rendszabályt létesíteni fog. Ha a salina-jegyek kereslete lényegesen alább nem száll, a kormány a kamatláb mérséklését fogja létesíteni.

A decemberi törvény alapján legközelebb 16 előlegezési pénztár állított fel 10.600.000 frt dotatióval. Azonkívül a központi vezetés útján még sokkal jelentékenyebb összegek tétetnek folyóvá.

A kormány tökéletesen fel fogja a gazdasági helyzet komolyváltat, de nem titkolhatja el magától azt sem, hogy mig azelőtt a tőkeerő tul becsülése és minden értékpapírnak a közönség könnyenhiúsága folytán felverése által vétkeztek, most a gazdasági erő csekélylése és az általános hitelképesség iránti igazolatlan bizalmatlanság következett be, a mi a nyereségsovár spekulánsok által kizsákmányoltatott.

A kormány továbbra is nyit szemmel és meleg szívvel fog a közzgazdasági viszonyok fejlesztésén működni, és ha nem érzi is magát hivatva oly károkat, melyeket egyesek hibás spekuláció miatt szenvedtek, az ország költségén orvosolni, mindazáltal az 1872-diki császári kézirat értelmében lehetőleg igyekezni fog a gazdasági bajokat enyhíteni.

A pénzügyminiszter nyilatkozata tetszéssel fogadtatott s Plener azon indítványa, hogy ezen felelet holnapra tárgyalásra kitűzessék, 126 szóval 70 ellen elvettették.

Ezután a kormány közölte a házzal a falkenauai és troppai vasutakról és a Svédországgal kötött keres. szerződésről szóló törvények szentesítését.

Heilsber indítványt ad be az iránt, hogy a delegatio ne úgy mint eddig az egyes tartományok által, hanem az egész házból választsassék.

A gabona és hüvelyes vetemények behozatali vámját megszüntető rendelet jóváhagyatott. A leberg-netrebai vasut szintén. A csernovitzi vasut törvényét a jövő ülésszakra igéri a keres. miniszter. A vasuttelekkönyvi törvény végleg elfogadtatott, szintegy a Lichtenstein-féle fidei commissumról és a katastralis hivatalnokokról szóló is. Holnap ülés.

Bécs, máj. 5. (Urakháza.) A kormány betervezte a tőzsdetörvényt és a ház végleg elfogadta a részvénytársulatok fusiojánál az illetékkönyvbitést megállapító törvényt, valamint több vasuti törvényt.

Berlin, máj. 5. A „Nordt. Zeitung“ az orosz czárt úgy üdvözli, mint Németország legjobb barátját s így szól: Berlin lakossága hálásnak mutatkozik azért, a mit Sándor czár Porosz- és Németország iránt az újabb történelem legsúlyosabb perceiben tett.

Santander, máj. 5. Serrano és Topete ide érkeztek, s Madridba térnek vissza, Concha az északi sereg főparancsnokává neveztetett ki.

Konstantinápoly, máj. 5. A szerb fejedelem jövő kedden utazik haza.

London, máj. 5. Képviselőházi ülés. Bourke egy interpellációra kijelenti, hogy a kormány az angol követségek rangját Belgium és Görögországban nem szándékozik kisebbiteni; a svájci képviselő mint miniszterzidens hitelesítettet.

London, máj. 5. (Felsőházi ülés.) Napirend: Russel azon indítványának tárgyalása, hogy a kormány szolítás-sék fel azon diplomatai levelezések közlésére, melyek Németország, Ausztria, Orosz- és Franciaországgal folytatattak az európai béke fentartása végett tárgyalásokban. Lord Derby kijelenti, hogy ha léteznek is aggodalmak az európai béke fenntarthatása iránt, a kormány nézete szerint nincs komoly ok a háborutól való félelemre a legközelebbi jövőben. Ha háboruveszély támadna, Anglia meg fogja tenni, a mi tőle telik, a béke fenntartására, de a nélkül, hogy magát belevonni engedje oly harciba, hol az ő érdekei nem érintvők. A mi az utóbbi napokban Anglia által kötött szerződéseket illeti, Anglia becsületét, hűségét és becsületességét kötötte le azokban. A diplom. levelezések közlését Derby kénytelen megtagadni.

Bécs, máj. 5. Hitelrészvény 217.—. Galicziai 247.—. Államvasut 318.50. Rente 69.15. 1860. sorsj. 104.75

1864. sorsj. 134.—. — Esüst 106.—. — London 111.70. Unio-bank 102.25. Által. építő-bank 69.25. Angol-osztrák 135.50. Lombard 141.—. Tramway 138.—. Hitelsorsjegy 157.50. Napoleond'or 896.—. Arany 532.—. Frankfurt 94.—. Porosz pénztalv. 166.—. Töröksorsj. 47.70. Ang.ép. 65.50. Magy. földteherm. kötv. 75.—. Salgó-Tarján 91.—. Magyar hitel 141.—. Magyar záloglevél 85.—. Erdély 133.—. Magy. kel. vas. 49.—. Magy. sorsjegy 77.25. Magy. földhitel 55.50. Magy. vas. kölcsön 93.—. Anglo-Magyar 30.—. Franko magyar bank 57.—. Alföld 139.50. Magy. éjszak-kel. vas. 103.—. Kel.-vasuti elsőbbs. kötv. 64.25. Tiszavasut 216.—. Municipal-bank 27.50

KÜLFÖLD.

Napi szemle. Az orosz czár Berlinben van és egy fejedelmi látogatással ismét gazdagabb lett a történet, melyben az utóbbi időkben oly nagy szerepet játszanak az eféle látogatások, ámbár — vagy talán ép azért mivel — oly gyakoriak s oly könnyen létesülhetők mai nap. Hajdan egy-egy fejedelmi látogatás a közelebbi országokba is oly nagy fáradsággal és készüllettel járt, mint tavaly a persa királyé. De a mai gyors közlekedési viszonyok mellett, midőn a gőzpapucs meséje megvalósult s — a hol akarom ott legyek — ma már a fejedelmi találkozások napirenden van. És ez nagy befolyással van az események sebes fejlődésére is. Mert minden parlamentek és felelős miniszteriumok daczará, a népek sorsa még ma is nagyjából a kabinetek legbensőbb szobájában intéztetik, többnyire négy szem közt. S az ily tété a tété találkozásokat nagyon megkönnyíti a gőzkocsi.

Hanem az orosz czár jelen berlini látogatása nem igen lesz följegyezve a világtörténet lapjain. Még a napilapoknak sem fog hónapokig tartó anyagot szolgáltatni a kombináltásra, mint az osztrák-magyar uralkodó pétervári látogatása. Az orosz czár utazásának nincs politikai jelentősége, s nem egyéb mint egyszerű kirándulás. A czár csak két napot tölt Berlinben, aztán folytatja szórakozási útját, mely Londonban érindi el fénypontját, hol az angol valósággal úgy várják, mintha csak pénzért mutogatnák.

Érdekesebb ennél az, a mit a „Presse“ jelent, hogy az osztrák császár szentesítette a kathol. egyház külső jogviszonyairól és a papi javak megadóztatásáról szóló egyházi törvényeket.

A porosz képviselőházban szombaton az „evangelikus egyházközségi rendszabály“t tárgyalták. Az ultramontanok kijelenték, hogy ezt a törvényt a protestantismus házi dolgának tekintik s nem szavaztak, a lengyelek természetesen velök tartottak.

A straszburgi püspöki finővelde jezsuita szelleme miatt rendőrileg bezártott.

A nürnbergi socialdemokrata egyesület feloszlatása folytán annak összes tagjai (700) vád alá helyeztettek.

A spanyol győzelem részletei már ma ismeretesebbek, azonban ezekből is csak a két ellenfél mozgalmi látszanak, de semmi ütközést, semmi csata. Mintha valami páni félelem ragadta volna meg hirtelen a karlistákat, elkezdtek retirálni, ott hagyták hadállásaikat, táborikat, Bilbaót és mindent. Aligha nem a Serrano és az alfonsista érzelmű karlista tisztak közt folyt titkos alkudozások eredménye ez az egész meglepő győzelem. Szegény Don Carlos valószínűleg elárulták kedves hívei. Ezt azonban aligha be fogják vallani.

Hogy megfoghatóvá tegyék e váratlan fordulatot, így adják elő a dolgokat. Azon percztől, midőn Serrano tábornagnak sikerült Balmaseda irányában a karlisták balszárnyát Sommorostro és a Nervion folyó közt megkerülni — megmásolhatlan kényszerűséggé vált a karlistákra nézve megerősített állásaikat mind feladni. Ki kellett üríteni Nocedalt, San Pedro Albantót, s ezzel nyitva hagyni a kormánycsapatok előtt az utat Bilbao kikötő-városába, Portugaletébe. Így aztán könnyű volt bejutniok Bilbao. Ezt elhisszük, de hogy miért engedték magukat a karlisták bekeríteni? és minden csata nélkül? ez a kérdés.

Egy meg nem erősített hír szerint Portugaleta és Bilbao közt elkeseredett csata lett volna, de a tény az, hogy a karlista csapatok tökéletes teloszlásban voltak s a szó szoros értelmében csak átengedték helyeiket ellenfeleiknek önkény, egy kardcsapás nélkül.

És bölesen tették, ha így volt is. Ha átlátták, hogy egy méltatlan ügyet szolgálunk hazájuk ellen és megtértek, a haza köszönetet fog nekik mondani. S köszönetet az emberiség is — mert Don Carlos nemcsak Spanyolország-
nak, hanem az egész emberiségnek ellensége volt. Az emberiség ügyének bukását az ő győzelmétől várták a világ összeesküdt gonoszai, az ultramontanok és reactionariások.

Emlékezzünk, mily retentő reményeket kötöttek Bilbao bevételéhez e gonoszok, a mit már kétségtelennek tartottak. Ott fog Don Carlos megkoronázotni, ott fogja ünnepélyes bevonulását tartani mint VII. Károly „Isten kegyelméből Spanyolország királyá.“ És őt követi Franciaországban azonnal Chambord gróf mint V. Henrik. Akkor aztán jaj a szabadságnak, jaj a műveltségnek, jaj az emberiségnek. Olaszországot rögtön megtámadják, Victor Emanuel Rómából kiűzik, visszafoglalják a pápa birtokát. Aztán megtámadják Németországot, szétszakgatják, felosztják; jaj a német egységnek, jaj Bismarcknak, jaj Vilmos császárnak! Elfogják, börtönbe zárják, mint ő elfogta III. Napoleont, leteszik, Franciaország a Rajnát elfoglalja, s a honnan 1789-ben a világforradalom kiindult, most onnan fog Párisból kiindulni a világreactio.

Természetesen Ausztriában is felfordul azonnal minden, megbukik a vallásügyi törvény, helyreállítatik a konkordátum, urak lesznek a papok megint, a jezsuiták nem hogy kimennének, sőt ők foglalnak el minden tanszéket

minden iskolában, ők fognak megvizsgálni minden könyvet, minden lapot — mert a censura világos hogy ismét bejön rögtön, és minden a mi rossz, a zsarnokság minden eszköze, míg a szabadság s vele a józanész tökéletesen kimerül, és a népek nem lesznek egyebek, mint a római pártizor parancsa alatt ezer meg ezer kánzsás bojtár által vezetett s hajtott buta csordák — meglesz az egy akol egy pástör, és minő pástör s minő akol!

Ezek voltak az ultramontán reakcionáriusok reményei Rómában úgy mint Versaillesban, a Kardista táborban úgy mint Phrosdorfbán, Bécsben úgy mint Berlinben, Braziliában úgy mint Budapesten. Megmondja a „Magyar Ál-lam“. És a párisi „Figaro“ már tüzelte Chambordot Don Carlos példája követésére.

Don Carlossal az emberiség ez ellenségei is megbuktak, legalább egy időre, s higyük a jó ügy jövőjében, hogy örökre.

S a n g a i b a n z e n d ü l é s t ö r t k i , m i n t t e g n a p i n a p r ó l t á v i r j á k . E g y c h i n a i n é p t ö m e g b e n y o m u l t a f r a n c z i a v á r o s n e g y e d e , k i f o s z t á é s f e l g y ú j t á a h á z a k a t . A r e n d ő r s é g l ő t t a t ö m e g r e , m i n e k f o l y t á n t ö b b e n m e g e l l e t t e k ; f e g y v e r e s c h i n a i ö n k é n y t e s e k é s i d e g e n t e n g e r e s z e k h e l y r e á l l i t o t t á k a r e n d e t ; a z o n b a n u j z a v a g á s o k t ó l t a r t a n a k . A b r i t t g y a r m a t b á n t a t l a n m a r a d t .

UJDONSÁGOK.

A magyar éjszakkéleti vasut igazgatósága Ugocsa megyében kies helyen, de igen szegény s elhagyott helység mellett fekvő K i r á l y h á z a f ő l l o m á s á n a t á r s a d a l m i é l e t n e k u g y s z ó l v a m i n d e n j ó t e t e m é n y é t n é l k ü l d ö z n i k i n t e l e n s z á m o s a l k a l m a z o t t j a i n a k ö r m é r e o r v o s i á l l í t á s t r e n d s z e r e s i t e t t a t ö b b i p á l y a o r v o s o k s z o k o t t i l l e t m é n y é t j ó v a l t u l h a l a d ó f i z e t t e s s e l . H i r e j á r , h o g y a n e v e z t e t v a s u t i g a z g a t ó j a u g y a n o t t e l e m i i s k o l a l é t r e h o z á s á n i s f á r a d o z i k . U g y a n c s a k a m a g y . é j s z a k k e l e t i v a s u t i g a z g a t ó s á j a t k o b e l e b e n n ö i h i v a t a l n o k o k a t a l k a l m a z o t t p r ó b á k e p e n . E k i s e r l e t e r e d m é n y é t ö l f i g g , h o g y i d ő v e l a k e v e s e b b i s k o l a i k é s z ü l t s é g e t i g é n y l ő b e l k e z e l e s i h i v a t a l o k á l t a l á b a n n ö k k e l t ö t t e s s e n e k b e ; m i á l t a l a z i g a z g a t á s t e t e m e s k ö l t s é g e i b e n n é m i m e g t a k a r i t á s r e m e l h e t ő .

Fogdosni kell a lakókat a háziuraknak jelenleg a fővárosban, holott még nem rég nagy bajjal járt a lakás-keresés. Budán legalább megtörtént a napokban, hogy egy lakó kiköltözni akarván lakásából, mivel mult negyedik lakbérét fizetni képes nem volt, házigazdája butorait le-tartóztatta, mit megtudván az új házi ur, kinek házában az illető lakó lakást vett fel, kiváltotta a lefoglalt butorokat s belegeyzett, hogy lakója részletekben fizesse neki vissza a váltásdíjat.

Az alsó Dunarakparton a régi postaüzemeltető a fő-vámházig a 100,000 forinttal előirányzott közezési munkákat Hirsch Károly vállalta el 11% leengedéssel, míg a 12,000 forintba kerülő vasmunkákat az Oetlfléle vasöntőde 16% leengedéssel és végül a 15 forintjával számított 200 öl fát Dittrich József szállítja 3% árleengedés mellett.

A házbérek leszállítása. A fővárosnak egyedül Pesten 104 saját háza van s ezenkívül még 50 házat bir bérben. Az ily városi házakban lakó felek közül többen kérényt nyújtottak be házbéruk leszállítása tárgyában s a p. ü. és gazd. bizottság jó példával kívánván előmenni, e kérelmeknek helyt adott. Így a 3 nyulutezai laktanya bolt-helyiségeinek bérlői 300 frt helyett 250 frtot, 400 frt helyett 350-et, 200 frt helyett 170-et stb fizetnek, sőt a főúti házban egy lakónak 480 frt lakbéréből 80 frt engedte-tett el.

Az oryosok és természet-vizsgálók nagy gyű-lésének bizottsága utoljára kihirdetvé a pályakérdéseket, melyeknek határideje 1875 június 15-dike. Ezek: dr. Kovács S. Endrétől száz arany a hazai ásványvizek leírására; dr. Szurmák-féle kétszáz forint a sápkorság befolyásáról irandó műre; dr. Halász Géza száz aranya az 1870 június elejétől 1875 június elejéig megjelent állatorvosi legjobb-műre; a dr. Poór Imre száz aranya egészségügyi törvény-javaslatra; s háromszáz forint káros népbabonák tanulsá-gos és népszerű leírására.

Halálozás. L a k a t o s J á n o s m a r o s v á s á r h e l y i

buzgó iparos és lelkes polgár tevékeny életét bevégezte. Az elhunyt ernyedetlen előmozdítója volt a szabadelvűség-nek és közművelődésnek. — Béke hamvaira!

Rövid hírek. A Dorottya-utazótól a lánchídig manthauseni gránittal fogják kövezni a körutat. — **Gr. Festetics Ágoston** és fivére magyar grófi és F i á t h F e r e n c z v e s z p r ö m m e g y e i f ő l s p á n m a g y a r b á r o i m ő l t ó s á g g a l r u h á z t a t t a k t é l . — **A budai zeneakadémia** f. hó 18-án tartja 2-ik hangversenyét a redoute kis termében. — **Az új büntető törvénykönyv** ezer példányban még e hóban a közönség elé kerül. — **Az orsz. m. közp. mér-tékhitelbizottság** tegnap tartotta alakuló közgyű-lését s megállapította a szabályt az ür- és hossz mértékre nézve. — **Kaulbach összes műveit** kiállítani szándé-koznak Nürnbergben. — **Garázdalkodás.** Vasárnap este a Takácsféle városiigeti vendéglő előtt Landesz János ka-pitányi irnok késsel több sebet ejtett Vermes Károly iparoson. — **Kéményseprő-egylet** alakult vasárnap a fővárosban. — **A magyar írók s művészek társasága** máj. 1-én a hatvani és újvilági utca sarkán fekvő Ilkey-féle házba költözött át. — **A szolnoki vasúti fahíd** a közl. miniszter bizottságilag megvizsgáltatván az teljesen szilárdnak találtatott. — **Dumas Sándor** 180 frankot küldött a magyar belügyérhez a magyarországi cholera ál-tal sújtottak számára. — **Bolyovszky Lilla** asszony meg-irni készül emlékiratait.

Törvényeszeki csarnok.

(Emberölés.) K o z s i l Péter téglagyármunkás f. é. márczius elején félíg tréfából, félíg komolyan össze-vezett V a s k o Károly nevű társával, és veszekedés közben egy lapattal úgy találta föbe ütni, hogy Vaskó nemsokára meghalt. Kozsil ma egy évi börtönrre ítéltetett. **(Az újpesti gyermekgyilkossághoz.)** M r d a Alajos vádlott, ki eddig egy öngyilkossági kísérlet követ-keztében a kórházban betegesen fekvett, immár meggyógyult és a pesti királyi fenytő törvényszék vizsgálati fogdájába fog szállíttatni.

Hivatalos jelentések az időjárásról.

A földm. ipar- és keresk. miniszteriumhoz a mai nap folyamán emez újabb távirtdai hiv. jelentések érkeztek:

K a l o c s a . Hat óráig tartó erősebb esőnk volt.
B e z d á n . Tegnap est. 8 órától éjfélig tartó erős esőnk volt.
S z e g e s z á r d . Máj. 4-n este 8 órától éjfélig erős esés volt.
K e c s e m é t . Tegnap este 9 órától éjféltől 3-ig tartó erősebb esőnk volt.
K e s z t h e l y . Tegnap este másfél óráig tartó gyengébb eső.
S z i g e t v á r . Hat óráig tartó igen erős esőnk volt.
K a p o s v á r . Mult éjjel 5 óráig tartó erősebb eső.
N . B e e s k e r e k . Hat óráig tartó erősebb eső.
A r a d . Reggel 1 órától 3-ig erősebb eső.
P e c s . Tegnap egész nap permetező, mára egész éjjel erős, de egyenletes meleg eső. Jelenleg szép, derült, meleg idő.
N a g y - V á r a d . Hajnalban 5 óráig tartó erősebb eső.
D e b r e c e n . Éjli 12 órától reggeli 8 óráig gyengébb eső.
E s z t e r g o m . Éjjel gyöngébb esőnk volt.
V y i t r a . Tegnap esti 7 órától 9-ig gyengébb eső.
B a j a . Három óráig tartó erősebb eső.
U j v i d é k . Az éjjel egy óráig tartó erősebb esőnk eső.
S z o l n o k . Tegnap este 9-től 12 óráig, ma déli 12-től 3 óráig erősebb esett.
P o z s o n y . 4-én d. n. 4-től éjli 11-ig erősebb esőnk volt.
C s a b a . Ma éjjel erős esőnk volt.
S z a b a d k a . Majdnem egész éjnt át erősebb esőnk volt.
F e j e r t e m p l o m . Fél óráig tartó erősebb eső.
N y i r e g y h á z a . Harmadfél óráig tartó gyöngébb eső.
S z a t h m á r . Az éjjel 5 óráig tartó gyöngébb esőnk volt, időközönként most is permetezik.
S z . F e j e r v á r . Elmúlt éjjel 5 óráig tartó gyöngébb esőnk volt.
É r s e k u j v á r . Tegnap délutáni 7 órától 8 óra 50 perczig gyöngébb esőnk volt; a földet alig áztatta meg.
S z e g e d . Este 9 óra 40 perctől éjféltől 2 óra 30 perczig erősebb esőnk volt.
G y ő r . Tegnap este 8 órától 9 óráig gyöngébb esőnk volt.
K a n i s z a . 3 óráig tartó erősebb esőnk volt.
G y u l a f e h é r v á r . (4-ről), Ma éjjeli 12 óra 30 perctől 11 óra 30 perczig délelőtt erősebb esőnk volt.
B e s z t e r c e z e . (4-ről) april utolsó 4 napján hideg idő, hava-zás, máj. 1-től mostanig hűvös, csendes eső, jelenleg 9 reaum: fok meleg.
M o h á c s . Az éjjel 6 óráig tartó gyöngébb esőnk volt.
Z o m b o r . 9-10 óráig este erősebb esőnk volt.
D é z s a n f a l v a . Mult hó 29-én erős fagy volt és 13 hü-

velyk hesszu jégesapok voltak láthatók. Szőlőkink és gyümölcsieink, melyek dus terméssel kecsgettek, odavannak. A mondott napon délután hó is esett. Másnap szintén erős fagy volt és még több hó esett.

Közgazdasági értesítő.

Budapest, május 5.

Terményüzlet. A vételkedv teljesen hiányzik, az árak ismét 10 koral engedtek, sőt külföldi búzáknál 15—20-szal. Hivatalos jegyzés nem történt. Magánjelentés szerint:

B u z a s z e p t . — o k t ó b e r r e e n g e d , 6 . 7 0 — 6 . 7 5 .
R o z s é s á r p a ü z l e t l e n .
T e n g e r i 5 — 7 1 / 2 k r r a l o l e s ö b b . E l k e l t m á j . — j u n i u s r a 1 5 . 0 0 0 m á z s a b á n á t i 4 . 6 9 — 4 . 6 7 1 / 2 k r ; j u n . — j u l . 5 0 0 0 m . 4 . 8 1 1 / 2 ; j u l . — a u g . 2 0 . 0 0 0 m . 4 . 9 0 .
Z a b 5 k r r a l o l e s ö b b , h e l y b ő l 2 . 5 5 ; e l k e l t m á j . — j u n . 1 0 . 0 0 0 m é r ő 2 . 5 2 1 / 2 G y ő r b ő l .
Á r u - é r t é k t ö z s d e . Á r u k b a n s e m m i ü z l e t .
É r t é k ü z l e t k e d v e z ő , d e a b a n k p a p i r o k o l e s ö b b a k l e t - t e k . V a s u t i k ö l c s ő n 9 3 . 2 5 , m . f ö l d t e h e r m e n t . 7 5 . 5 0 , j u t a - l é k j e g y 7 7 . 5 0 , 1 8 6 0 - d i k i s o r s j e g y 1 0 4 .
B a n k o k : a n g l o 3 0 , m a g y a r h i t e l 1 3 9 . 5 0 — 1 4 1 . 5 0 — 1 4 0 . 7 5 , f ö l d h i t e l 5 3 % ; t i s z t v i s e l ő h i t e l 4 4 . O r s z . t a k a r é p e n z t á r 7 2 .
M a l m o k : E r z s c h e t 1 1 4 , m o l n . s s ü t ő k 2 4 0 — 2 4 0 . 5 0 , h e n g e r m a l o m 8 0 0 .
K ö s z é n s t e g l a g y á r 1 6 0 .
V a l u t a s d e v i s e s z i l á r d a b b : a r a n y 5 . 2 9 — 5 . 3 1 , h u s z - f r a n k o s 8 . 9 8 — 9 f r t , e z ü s t 1 0 6 . — 1 0 6 . 5 0 .
I d ő j á r á s . M e l e g n ö v e k e d e t t ; b o r u l .

Az eperjes-tarnovi vaspálya vasárnapra hirde-tett közgyűlése határozatképtelenség miatt f. hó 17-kére halasztatott.

A magy. ált. közszénelánya részvény-társaság szombaton tartott közgyűlésén felolvasott üzletjelentés a legszomorubb tényeket konstataitla. A társaság már mult nyáron a bukás szélén állott, azonban Almássy Pál még elég korán bérbe vette a bányát 6 évre évi 55,000 frt bér-ért, jogában állván bérlőnek egy év alatt a társulat összes vagyonát 650,000 frtért magához váltani. A társulat zár-számlája 595,479 frt 42 kr. deficitet tüntet fel s az összes passzívák (a részvénytőkén kívül) 716,000 frtot tesznek. Almássy kész a társulat vagyonát megvenni s feltételei egy második közgyűlés elé fognak terjesztetni.

A pesti molnárók és sütők gőzmalmának rész-vénytársasága tegnap tartotta évi rendes közgyűlését. A je-lentés kedvező képet nyújt a malmolási üzleti időszakáról. Öröletett összesen 40,267,098 vámfont buza és 2,472,936 vámfont, miből 41,374,865 vámfont különböző örlemény nyeretett. A tiszta nyeresemény a leírások, tartalék alap dotálása, tantimék stb levonása után 230,644 frt. Ebből az igazgató-tanács 150,000 frtot indítványoz o sztalékul, s a június 1-jén esedékes szelvény beváltását 50 frttal, mi 25%-es kamatozásnak felel meg, a maradék 80,644 forint 65 krajczárnak pedig a tartalékalaphoz csatolását, mi ál-tal az 30,730 frt 22 krról 111,374 frt 87 krra emelkedik. — A közgyűlés éljenzéssel fogadta a jelentést s egyhangu-lag megadta a felmentést.

Braunschweigi sorsjegyek máj. 1-i húzásánál kihuzattak a következő sorozatok: 25 52 280 445 564 691 805 1034 1151 1253 1412 1648 1776 1826 1931 2225 2267 2835 2979 3080 3252 3461 3542 3738 3802 3982 4228 4459 4468 4607 4754 4783 4797 4812 4843 5039 5359 5399 5564 5609 5759 5786 6021 6089 6203 6423 6585 6744 6970 7004 7217 8128 8253 8270 8451 8453 8503 8668 8901 8905 9094 9193 9263 9575 9935 9974 9990 9992. A számok húzása jun. 30-án lesz.

Nemzeti színház. Szerdán, máj. 6. „Nőuralom“ vigj. 3 felv. Szigligetivel. Csütörtökön máj. 7. „Bolygó hol-landi“ opera 3 felv. Wagner Rikhardtól.

Várszínház. Szerdán „A ripacso Pista dolmánya“ népsz. 3 felv. Rákositól. (Ez időnyben utolsó előadás.)

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: **CSÁVOLSZKY LAJOS,** felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K .

Titkos betegségeket tehetetlenséget (elgyengült férfierő), hórbajok, húgyvesztések, húgyveszélyesek (még a legmarkosabbakat is), ugyszintén friss és tüdő nyák-folyásokat kökneket és az onnan eredő magtanúságot, az önterfeszésnek minden következményei u. m. magömléseket, ondufolysást, sőt a végeki tehetetlenséget is ka-tonal és polgári főkórházakban, mint a magányoskorlat ban a legújabb tapasztalatok s buválatok nyomán, sok ezer eset-ben fonyeszen kipróbált egyszerű módszerével anélkül, hogy a beteg hivatalos- vagy elemzőjében gátoltságnak, kiváltképen tar-tós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyít (az újon keletkezetteket 48 óra alatt)

Weisz J. gyák. orvos és szülész, az itteni cs. kir. katonai főkor-házban volt osztály, orvos, bul- és külföldi tudományos és hu-manitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, a H. Lipót belga király arczképevel díszített koronás arany éremnek tulajdonosa

RENDELŐ-INTÉZETBEN.
Pest, ország-ut 15-ik szám a „Zrinyihez“ ezim-zett kávéház fölött I. em. bemenet a lépcsőn. Naponként reg-gel 7 órától 10-ig, délután 1-4-ig.

Városba minden egyes beteg részére elküldtívő. — Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszolnak. (47-21)

Kiadandó nyárilakás. Budapesthez a pest-miskolci vasuton mintegy fél óra járányira levő Péczelen, az indóház közelében, kies fekvésű szőlőhegy aljában egy nyárilak, vagy esetleg egy pár szoba, konyha, virágos kert stb. május elejétől október végéig bérlő kiadandó.

Vasúti közlekedés a fővárossal — mérsékelt árak mellett — naponta hatszor! — Bővebb tudósítást nyerhetni Péczelen az állomásai főnökénél s a bérbeadónál.

Titkos betegségeket, tehetetlenséget (elgyengült férfierő), hórbajokat, tüdő-syphilis, húgyvesz-szüklést, gyákori magömlést, gyógyít gyökeresen és biztonsággal, anélkül, hogy a beteghivatása vagy életmódjában aka-(88. — 1) dálytatnák:

B E S E N B E K A . yak. orvos, sobész és szülész, Pest, hatvani-utca 2-ik sz. az ó-pósta épületében II. lépcső, I. emelet. Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszol.

Rendel: 9 — 4-ig, és 7-től 8-ig este.

Kiadó hivatal muzeum-utca 8-ik

Előfizetési árak: Egész évre . . . 16 ft. Negyed évr Félévre 8 ft. Egy hónapra

A lap szétküldésére vonatkozó re előfizetési pénzek és hirdetm a kiadó-hivatalba intézend

Budapest Castelar bukása óta Spanyolország sorsa. A sz-russággal és megvetéssel fo-ben csak a féktelen önösség-ják a közéletet. Ugy látszó-végeles elfajulás stadiumá-sen megszűnnek tényezőkül-közérdek. Kétegyben lehet-e érdemi-e az állami szer-dalom, mely egész emberöl-litikusoknak és bitorló kat-De Spanyolország azo-soha sem szabad az ember-jövője felől kétségbeesünk-államesiny után, mely vége-terékenységének, a legdiés-gárerénynek lettünk tanu-fenyegető veszélyllyel szembe-tusája és a pártok verseny-lelkesedés fogta el és készs-lölt bitorlók felhívására is, szabadsága és polgárosultsá-rényletet. Az a hősiesség, n-zárolt, az éhségnék és boml-Bilbao tanusított, fényes he-szágának törtelmében. Mik-már teljesen közömbös dolog-Károly“ az inquisitio orgiái-radban, Spanyolország bizon-hasem fog meghódolni a „t-ványainak. Es nemzet, mely-sem mond le magáról, mely-által kimerülten sem hagyja-nem érdemi meg azt, hogy-véleg lemondjanak.

Nem tudjuk ugyan, ho-carlista vállalkozás hajótör-fognak járti Spanyolország-elhatározásánál. Lehet, hog-szerzett tekintélyt és néps-visszahelyezésére fogja felha-zet lelkes erőfeszítéseinek-e lehet kicsinyelni azoknak, k-beriség ügyét szívőkön visel-ményt tapasztaltuk, hogy-Spanyolországon kívül a kö-várták a demokratikus eszm-és nevezetes hatását addig-mus hívei egész Európában-kapcsolták Don Carlos eshet-

Egy lehetetlen trónköv-enyészlet hullaszagát terjesz-tebb századok örültségeivel a-zónsleges rablókkl egyforma-hadjárata a pusztítás és gyu-már azzal a missioval láts-Francia-, Olasz- és Néme-segitse a legitim zsarnokság-visszaállítsa a vaticán mind-roszország és Ausztria szaba-társadalomnak utonálló elle-sával kérkedett, egy bandita-keresztes háboru jelentőségét-narius érdekek e szembeszökő-az érdekegység tudatát a sz-Nem minden szabadelvű üdvö-megszületését, de minden sz-gadta Bilbao fölmentését. És-Európa szabad lelkei a solida-mében élvezhették.

A májns 17-iki ország-entett elvtárs — Első közl

A j á s z - a p á t i 4 8 - a József, Mihályi Ferencz, Vágó A n e m e t - ú r ö g h i tyús Antal, Kovács György, Ba-ter, Vörös József, Bentze Pál é